

ПЕРЕДПАТА на „РУСЛАНА“

виносити: в Австрії:
на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границю:

на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висылкою двічі в тиждень 6 до-
ларів або 12 рублів; з висылкою
щотижня 5 доларів або 10 руб.
Поодинокі числа по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.

Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових посьмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щотижня крім
неділь і руских свят о 5 год.
по полудні. — Редакція, адміні-
страція і експедиція „Руслана“
при ул. Хмельовського ч. 15, II.
поверх. Експедиція місцева
в Агенції Соколовського в пасса-
жі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на
попередню засторогу.

Рекламація лише неопечатані
і вільні від пачки. — Оповіст-
ка звичайні приймають ся по ц.
20 с. від стрічки, а в „Надіє-
нім“ 40 сот. Подяки і приватні
дonesення по 30 сот. від стрічки

Небезпека бомбардування Байруту для
європейського мира.

(X) Передчасна смерть забрала не тільки Австро-Угорщині, але й Європі в особі пок. гр. Еренталья великого визначного і талановитого керівника заграничної політики, котрою він довів до поважного помноження посілостей монархії. Тож смерть его, спричинена у великій часті незвичайною обов'язковістю викликала загальне спочування, а весь світ зложив ему загальне признание.

Граф Берхтольд, наслідник політичного, заявив прилюдно, що буде йти шляхом свого попередника і приятеля.

Новий міністер заграничних справ не є новиком в заграничній політиці. Навпаки під час великої критичної положення після придушення Боснії й Герцеговини зложив гр. Берхтольд на становищі амбасадора в Петербурзі докази великого такту і зрілої умілості справдешнього державника.

А що нинішні відносини Австро-Угорщини до Росії наближають ся до границь порозуміння, як се було щирим бажанням пок. гр. Еренталья, є передовсім великою заслугою гр. Берхтольда, що наслідник престолу архієпископа Фердинанда із своєю подругою відвідує володаря російської держави і тим полужить підвладні до російських впливів між обома сусідніми царствами.

Буде се важним ділом для обох держав сусідніх, бо і Австро-Угорщина і Росія потребують неминучо спокою і мира для успішного розвитку і одної запоруки більше для удержання світового мира. А що європейський мир поважно загрожений, на се вказали ми вже перед кількома днями з нагоди події в Байруті. Се небезпечна подія, котра може викликати великий заколот і довести до далекосяглих наслідків.

Італія за життя гр. Еренталья зобов'язала ся супроти Австро-Угорщини обмежити триполітанську війну лише на Африку. Європейська і азійська Туреччина, особливо ж Альбанія відтак Смирна і Байрут мали бути зовсім виключені з обсягу змагання Італії.

А тимчасом ледви сей державник, що заключив з Італією згадану умову і держав ся їй з цілим пожертвоуванням своєї личности і свого спокою, замкнув очі, загриміли італійські гармати на азійським побережжю перед неукріпленим Байрутом! Се викликає великі сумніви і приневольно до дуже поважної задуми.

Граф Берхтольд зумів неперечно з нагоди сеї події оправдати довіру, з яким до него, яко керівника заграничної політики, відніс ся монарх, покликуючи его на се одвічальне і трудне становище, а тож весь політичний світ, а політична мнйовина міністра дає в тім згляді повну запоруку.

Гр. Еренталь — се була щира і чесна натура, а дипломатія не була для него махінальською королюю. Він кермував державною політикою після засади першого великого канцлера німецького: „Щирість і прямість“. Пок. міністер був би неперечно обурив ся байрутською подією. Мимо усяких згледів, які наша монархія має для Італії з оглядом на інші інтереси в Альбанії, зявив би був рішуче становище і нема найменшого сумніву, що граф Берхтольд, оцінюючи небезпечну гру такою подією, як бомбардування Байруту, висловить італійському правительству свій погляд. Граф Берхтольд мимоволяно милосердних дещо італійських певно буде пильно дбати про справу маршарку і битву армію, яко найнебезпечнішу запоруку і підпору всяких договорів і умов, а крім того і про питому інтереси нашої монархії. А ці інтереси Австро-Угорщини лежать не поза Альпами, але якраз в Туреччині. Балканські держави і Туреччина є іменно торговинами для наших промислових витворів і міністер загран. політики буде пильно беречи інтересів монархії в тих краях.

Що тридержавний союз показав ся певною запорукою європейського мира, се виявило ся не при одній нагоді протягом останніх десятиліть. Однак попри те буде наближення Австро-Угорщини і порозуміння з Росією, котре тепер підготовлено, неперечно ще біля того запорукою мира. Колиб справді довершено задуманого трицарського союзу, про котрий останніми часами стілько говорено в політичних кругах, Італія вважалаб ще більше на те,

щоби яко четвертай союзник прилучити ся до того. Італійська горячка довела до поважного промаху, а байрутські кулі продірали значно європейські договори і треба буде знов багато зусиль, щоби піддержати повагу і довіру до договорів. А сю повагу зможе монархія піддержати готовістю на всякі случаи, як се виявило ся наглядно підчас придушення Боснії й Герцеговини.

Події в Угорщині.

(Δ) В Угорщині склали ся події, що можуть мати в будучині далекосягле значіння. Гр. Куєнови повело ся стороництво Юста відокремити від решти овозиці, а тим самим зломити обструкцію проти військової реформи, котрої ухвалення тим самим має певні зглядів. Осягнуто за ціну загального виборчого права. Стороництво Юста кермувало ся безмежною жадобою популярности, однак злукою з жидовілою соціалдемократією і масонськими живлами для осягнення виборчої реформи, се стороництво знеславило саму справу. До того ж виборча реформа в розумінню Юстівців мала перенести політичний вплив на жидовілі міжнародні живла замість порозуміння населення Угорщини. Се довело до порозуміння між гр. Куєном а гр. Андрасієм, провідником стороництва 1867 р. і провідником людів гр. Зічім та Кошутом. Се велике мішане товариство змагає до розширення виборчого права з 1,200,000 виборців на 2,500,000, до радикального поділу виборчих округів і чистоти виборів, але передовсім ставить полагоду військової реформи на перше місце.

Трудности стрічає ще гр. Куєн в сумнівах, які Кошут і его стороництво висуває проти права Корони до покликуювання запасової реформи і що до службового языка в армії. Наколи Кошут усуне ся зовсім від обструкції і буде піддержувати правит. предлогу, втрапить Юст велику підпору, бо навіть Словаки і Румуни хоч осягнуть прихильниками загального, рівного виборчого права, не будуть его піддержувати.

Наколи Юст схоче вести технічну об-

струкцію, то супроти него стане сила правит. стороництва числом 250 послів, а крім того і з Юстівців деякі ще відпадуть. Таким способом або поведе ся зломити обструкцію і ухвалити військову реформу, або дійде до розв'язання союму, а в такому случаю Юстівці втраплять три чвертини мандатів, котрі дісталиб ся Кошутівцям і людям. Після полагоди військової реформи припшаб на чергу виборча реформа, однак після досвідів зроблених в Австрії і в Німеччині, де міжнародні живла так значно вибили ся на аєрх, не буде се загальне і рівне виборче право.

Допись з Лемківщини.

(Московійські дурисвіти).

Недавно згадували часописи про можливість війни між Австрією і Росією. Річ зрозуміла, що на сю справу звертає кождий увагу.

Та наші москвичі почали увиватись по селах і пригтовляти нарід на визволення „подаремної Руси“ з польської і української неволі. Справу запивали, ба навіть обдаровували людей „пособіями“, бажачи народови представити недалекий земський рай. Обіщували людям золоті гори, звільнене від податків — а бідний нарід вірів проїдиєсьвітам. І ся робота велась по цілм краю, бо і по містах деякі замотливі міщани ждали на весну міся, як се можна було бачити з дописів із Ст. Самбора, де міщани Вовчик Дмитро усьпокував свою кривну, щоби не журилась, бо мовляв, прийде місяць, то єї синови буде добре. А вже ніхто такий не цікавий на прихід сего мнимого міся, як наш Лемко запаморечений капаєською дурією.

Колиж переогмонія надзвичайна виста про війну в Росію після приїзду до Відня російського достойника, тоді москвичі, щоби не тратити воєнного настрою, пустили між нарід поголоску, що виправді війни на разі не буде, але ціла східна Галичина з Лемками небагом дістане ся Росії на підставі умови між обома володарями. За східну Галичину і Лемків цар віддасть Австрії Варшаву або гроші, або і нічо, бо сила військова Росії така

Осип Мановей.

Історія одної студентської
громади.

(1884—1887).

(Дальше).

Однак якась змор лежала вже і на найживіших учениках і спільного життя на ширший розмір вже не можна було розбудити. Parlamentär відновив свої напасти і почав доказувати, що в академічній гімназії виховують ся всякі атеїсти та соціалісти. А львівські москвофільські часописи Пролом і Слово почали визискувати одну прикру пригоду між професором москвофілом і учеником і також люто нападали на нашу гімназію. Почали ся слідства, з яких директор і професори небагом багато довідали ся. Ученики-москвофіли із 7-ої класи (маю навіть їх прізвища записані) відіграли тут роллю ревних доносчиків. На мене був донос, що у моїй комнаті при Академічній улиці ч. 10. бачили дві запалені свічки і казацьку шапку, мабуть до присяги. Часопись, що видавали пятаки, разом з моїм пустим віршом п. з. „Поклик“ дістала ся в руки директора. Почали ся ревізії по мешканнях учеників, у Т. Терлецького забрали его дневник, де були

списані відчити у нашім кружку, і деякі „заборонені книжки. У его дневнику мали бути просто „страшні“ річі, значить: хлопчина, дуже мягкий і добрий, пережував певно якісь великі сумніви і записував їх собі на своє лихо.

Ми збігли ся разом і умовили ся не видавати оден другого при протоколах в дирекції і говорити на оден лад. Наслідок того був такий, що ми подиктували тоді багато видумок до протоколу, або „нічого не знали“.

Ішло о Лавровського, Студинського, Терлецького, Білинського Володимир (нині лікаря в Збараж), Кузьмова і мене. Нас перших переслухували. Ми всі згідно говорили, що тайного товариства не було, (справді ніяких писаних статутів ми не мали), про се лише ми, „літерати“, сходили ся відчитувати свої писання, що бібліотека була моя, а не кружкова, що в мене сходили ся лише тому, бо було місце і т. п. По протоколі ми знову зішли ся в єзуїтським городі вечером (було нас дев'ятьох), розповіли собі посполу, що котрий зівнавав і рішили „дальше згідно говорити“. Тимчасом відбули ся домашні ревізії у п'ятих, забрано гектограф, часописи і т.

Дня 10. надоліста 1886. (на другий день по протоколах) записав я собі на годині та-
кити таке: „Борковский говорить орацию то-

ном не конче острым. Дає радя; видно, що в дусі він тому не дуже противний і каже, що професори не такі дурні, щоби вірили на слово всім нашим зізнанням, що хоч би „тим“ ученикам волосок з голови не впав, то все то хибна дорога. „Перше наскладати шпихлр, потім з него видавати зерно.“ Правда. Дістає ся і кацапам пачка слів. Дуже добре говорять, що декотрі дерева лиш десь удають ся, а в нас ні; хоч они дуже красні і пожиточні, але в нас не зростуть. Се ніби прислівка до — ізмів. „Старайте ся — каже — паничі, перше учити ся, а потім для тебе сойм, рада державна, іди, реформуй! А тепер учи ся! І ти дурний, що хочеш других реформувати (се то, що мішаємось до молодших) і ті дурні, що беруть ся вже тебе реформувати. Замало в тебе досвідченя...“ Ах, бігме, — додав я собі до сих слів замітку — як той Борковский хорошо і до переконання говорить! Коби лиш троха більше памятав, що й коро-ва була телятем“...

Дня 14. надоліста відбула ся конференція професорів. До нас дійшли з неї вісти, що нас дуже боронили проф. Юліян Романчук, Ан. Вахнянин, Ол. Борковский і Гр. Цеглинський; они казали, що краще, коли ученики займають ся тим, чим ми займали ся, ніж мали би ми волочити ся по шинках, каварнях, (що було тоді можливе, бо ми не но-

сили уніформів. Уніформованими були лише ученики, що мешкали в закладі Воскресенців (Zmartwychwstanc-ів).

І інші професори боронили нас та навіть — як говорено — тішали ся нашим життям. Всеж таки покарали Терлецького 8 годинами карцеру за его дневник і за того „злого духа“, що у нім був (се був соціалізм і релігійні сумніви). Отут стала ся помилка, бо талановитий хлєпець через те звихнув ся. Він покинув гімназію, потім ніби то вчив ся приватно, але гімназії не скінчив, поїхав до Монахова вчити ся малювання, там відбував кілька років і помер. Жаль мені сего доброго і талановитого товариша.

Крім Терлецького музеї покинути гімназію ще й иний ученик, котрий небагом також помер; у него була инша провинна, не за тайне товариство. Ученики з V. класи посиділи собі також в карцері за свою часопись. Зрештою нікого більше не покарали. По тім анову читано по класах остерогу, що не вільно основувати тайних товариств і видавати своїх часописів; не вільно також без дозволу дирекції друкувати своїх писань у віяких часописях. (Саме тоді Ів. Франко, з котрим я знав ся, надрукував був мою першу власну поезію в „Зорі“ під псевдонімом і се може було відоме декому з професорів; се перед тим в „Зорі“ (1886 ч. 4) був мій переспів з

велика, що єї всі боять ся і що она лише жадає від котрого з цїсарів, то осягне.

Бідні ті голови москвичів, вдумують для ратования свого положення найбільші дурниці. А щоби додати духа збаламученому Лемкови, їздить п. Гецев по всіх селах Лемківщини на контролю москвофільських дружин, котрі називає „руськими войсками“, та ширить всюди царе- і православне. Робить збори, віча, до котрих доступ всім підозрілим заборонений. Цікава річ, що на се говорять тверді отці, котрі так заохочують нарід вступати в члени сих дружин. Таким то способом рекрутує ся в Галичині москвичів! Коменда йде по російськи, недостає ще лише на разі московських нагайок.

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставрациях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знайомих.

Допись з над Сяну.

(Зрівнанє календарів).

Не перший раз порушувало ся дуже важну справу, як зрівнанє календарів. Та помімо сего, люди боять ся взятись до переведення так коначної справи. Боять ся, мовляв, щоби не наробити нової халепи. А тим часом ми, занедбані так пекучої справи, тратимо під кожним зглядом дуже багато. Числити час в ХХ. століттю, в часі так великого поступу наук астрономічних, старою, наглядно хибною рахуною, се не лише анахронізм, але вспятивість.

Зрівнаня календарів домагаєсь здоровий розум, зрівнаня календарів бажає кождий розумний інтелігент робітник по містах, ба навіть селяни по селах. Одні лиш москвичі і то лише загоріліці протиявили ся зрівнанню календарів, бо они чекають на Росию, що она на се скаже.

Річ відома, що їм не треба ні давнїків в церкві, ні сповідальниць, ні бічних престолів, ні балдахимів, ні св. Йосафата, то по щож їм і зрівнаня календарів. Они протиявлять ся кождий, хотия би і найрозумнійший зміні, бо тим способом хотия задержати найбільшу подібність до православя.

Зрівнанє календарів булоб у великій мірі відокремленем від схизми, та доданем поваги нашому обряду. Зрівнанє календарів положило би у великій мірі заперу переходу з одного обряду на другий. По містах в рускі сьвята кипить всюди робота, а наші люди ради хліба приневолені працювати і зносити нераз насмішки від ріжних людців, що висмівають наш обряд. Нераз можна почути між низ-

Овідія п. з. Орфей і Еврідіка, за котрий мене проф. Мих. Подолинський прилюдно в класі хвалив — отже се не було тайною, — а в „Зорі“ 1885 ч. 22. був ще мій переспів з Гайне: П і с л а н е ц ь. Заборона друкування своїх творів у часописах була без найменшого сумніву розумна, бо сї „твори“ були слабі і в найліпшій припадку могли тільки заохочувати до писаня.

Здавало би ся, що вже кінець всему; тимчасом нашою справою, під натиском москвофільських часописів, а може й доносів, заняла ся краєва рада шкільна. Директор взяв від Студинського его писаний „Альбом“, у котрім товариші і навіть професори, н. пр. Гр. Цеглинський, вписували ему свої поезії, повістки, статі ітп.; від мене забрав усі наші школярські часописи, про котрі я мусів ему написати свою гадку (я боронив „авторів“); далі прийшов до гімназії шкільний інспектор Солтикевич і хоч поговорив зі мною як рідний батько, наполохав мене таякою довгою конференцією зі мною на тему, чому я підтримував часописи пятаків, чому сам писав у ній „Поклик“ і т. п. Не забуду пок. о. Ільницькому до смерті, як він мене тоді боронив і хвалив. Страх був великий, щоби не вилетіти з гімназії перед самою матурою... Отже не тільки не вилетів, навіть волосок мені з голови не впав, як заповідав проф. Борковський, хоч без тяжких зворушень і непримиримий очевидно не обійшло ся.

(Кінець буде).

шою верствою глумливі розмови на тему нашого обряду, як прим.: A co! wasz Pan Jezus jeszcze się nie narodził; wasz Meszasz czegoś się spóźnił і т. п. А такі глузovania колять, мов ножем, в серце. А яке величезне число несвідомих людей переходить через нерівне сьвятованє сьвят на латинський обряд, то сему ніхто би не повірив, як би не читав дат поданих в часописах о зміні обряду. А що дієсь по менших містах там, де Русинів є дуже мале число, а передовсім в західній Галичині? Коли сему не зарадимо зрівнанєм календарів, то діждемо ся небавом того, що в західних містах не буде ані одного гр.-кат., а тим самим і Русина.

І годі людям за се цілковито осуджувати. Як не змінить обряду, то стратить віру, а опісля і народність. Бо деж набере любови до свого обряду, наколи в руске сьвято приневолений працювати? У відмінній рахубі часу нарід добачує не лише ріжницю обряду, але і віри. А нам повинно передовсім залежати на тім, щоби нарід пізнав правду і ідеал віри, а не держав лише чисту форму за віру. Найвисша пора, щоби зрівнати оба календарі, а се принеслоб великі користи як для віри, так і для народности. Не ждїм на Росию, бо від упертих нічого сподіватись; їдїм самі вперед, а тим потягнемо і їх за собою.

Несхизматик.

Політичний огляд.

Заграниця.

Нова ворохобня в Китаю. В Пекіні вибухла грізна ворохобня і то таки в рядах війська, відданого Юаншікави. Ворохобники граблять і підпалюють дома, кажучи, що беруть собі силою заплату, якої не одержали від Юаншікави. Сотки склепів ограблено і знищено. Число ворохобників має вносити понад 2000 жовнів. Проти них вислано кілька тисяч вірного війська і наслідком того повстала на улицах Пекіну безладна стрілянина. В місті страшний переполюх.

Великий страйк в Англії. Підчас коли переговори між працьодавцями і представниками робітників при участі правительства відбувають ся у Лондоні далі, страйк поширює ся в цілїм краю. Вчора вечером майже всі копальні угля від Зомерсета до Фіфе покинули робітники працю. Полишили ся лише ті, що є невідклично потрібні для забезпечення безпеки в копальнях і для охорони копалень перед залізом. В промислі вже тепер дає ся відчувати недостача угля. Богато гут і інших фабрик оголошує, що управи будуть приневолені нині замкнути фабрики. Залізничі товариства обмежують як товаровий так також особовий рух. До заворушень ще нігде не прийшло.

Вчора о год. 2 по полудні число страйкуючих виносило пів мільона.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В суботу: руско-кат.: Івана Вож.; рим.-кат.: Ів. Крест. — В неділю: руско-кат.: Льва оапи; рим.-кат.: Кунегунди.

— **Остерога перед Аргентиною.** Впр. о. Ом Анаевич, руский душпастир в Азара (Аргентина), в листі до нас остерігає наших людей перед переселенєм до Аргентини. Осє его власні слова: „Для добра людей прошу замістити в „Руслані“ пересторогу: щоби ніхто не важив ся т е п е р іхати до Аргентини, бо буде проклинати через ціле житє годину, в якій прийшла ему ся гадка. Тут тепер нема ні землі, ні нема де гроша заробити. Всю людську грацію нищать і то цілковито мураві (яких кілька okazів долучаю). Люди сї тут (около 1.000 родин) суть пропавші для руского народа; причиною сего тутешні відносини“.

Остерога Впр. о. Анаевича є саме на часі, бо агенти ріжних корабельних підприємств вештають ся по селах Галичини і Буковини і намовляють до їзди в Аргентину. Обовязком нашої сільської інтелігенції є протиділати пе-

реселеню вашого простолюдїна на нехібну нуду і смерть з голоду.

— **„Карпатські жайворонки“ в Петербурзі.** „Новое Время“ попало в телячий „восторг“. До Петербурга привіз студент Г а л у ш к а тринадцятьох галицьких русофільством обаламучених селян, — бупітмо „первую галицько-руську театральную дружину“. Русофіліята почимчикували прямо з залізничі до гр. В. Бобринського — на „угощеніє“. Вся урядова Росія, почавши від найвищої генералїції до останного писарчука — коли вірити „Новому Времени“ — зглядає ся на них — тих наших нуждарів-селян „какь свято и бережно они хранятъ свое имя, вѣру и обычаи среды враждебныхъ имъ народовъ, которые долгими годами стараются вытравить изъ нихъ даже воспоминаніе о принадлежности къ большо́й Россіи“.

„Новое Время“ так одушевлене російською, приїхавших до Петербурга селян, що кличе просто до Петербурців: „Идите ихъ слушать и вы снова станете русскими! Богатый репертуар „театральной дружины“ господина Галущки: „Підгір'яне“ І. Гушалеви́ча і „Капраль Тимко“ І. Наумовича певно одушевить цїкавих на сценічні новини Петербурців; кажуть, що сам цар має бути присутнім на виставі „Капрала Тимка“.

При сій нагоді „потолкує ся“ в Петербурзі про способи русифікації Галичини „карпатськими жайворонами“, що так прилягли душею „къ большо́й Россіи“.

Словом: Галущка з своєю „театральною дружиною“ се лише комедія для замилення очей, бо „жайворонє“ має иншу місію. Росія зручно бере ся до Галичини і до нашого народу.

— **На недільний інґрес новоіменованого краківського єпископа нн. Салігі** заповіли свій приїзд всі єпископи Галичини, отже також наші владки: Експ. Чехович і Хомішин. Надіють ся приїзду Експ. Митроп. гр. Шеніцко́го. З Відня мають приїхати міністри Залеский і Длугош, зі Львова намісник Божинський і маршалок Бадені.

— **Нові лікарські титули.** Кореспонденційне бюро доносить, що на будуче, в доказ особливого цїсарского признаня за успішну діяльність в виконуваню лікарського зв'язу, буде надавати ся лікарям титули „санітарних радників“ (Medicinalräte) і „старших радників санітарних“.

— **У відповідь всім клеветникам** пише „Нова Буковина“: „Кацапи і соціялісти розбредили ся на всі застави про „злодїїства“ в „Селянській Касі“, які мали відкрити віденські ревізори, тим часом орган „Центрального Союзу хліборобських спілок в Австрії“, якого ревізори були в „Селянській Касі“ пише: „З огляду на то, що в останній часі ширять деякі часописи ложні вісті про руский Союз хліборобських спілок на Буковині, заявляємо, що в грудні минушого року не було ревізії а ревізори приїхали, щоби лиш поінформувати ся. Ревізія відбуде ся аж в марті сего року а вісті про сиреневіренє 8 мільонів неправдиві“. Думаємо — додає „Нова Буковина“ що се вистарчить, щоби зробити сим всяким ложним поголоскам кінець. Білянс „Селянської Каси“ готовий а завтра прибудуть віденські ревізори, щоби провірити стан „Селянської Каси“; тоді й дізнає ся сьвіт про злодійські клевети кацапів і соціялістів.

— **Хто марнує неужити,** замість зложити їх на Р. Т. П., марнує загальне добро.

— **Засудженє шпіона.** В Перемишлі відбула ся вчора розправа о військове шпігунство проти арештованого ще в вересні м. р. Сокалюка, котрий підчас останних великих військових маневрів поселив ся в Перемишлі, звідки робив часті прогульки в околицю. Чоловік сей був би певно ще довго „працював“ в тім напрямі на галицькім ґрунті, наколи би не се, що зрадила его жінчина, з якою він удержував часті зносини. Повідомлена поліція перевела в его мешканю труєсницю, при чім найшла фотографічний прилад в формі годинника і багато фотографічних знімков. Се мало причиною до его арештованя. В слідстві зізнав він, що мешкає постійно в Варшаві, є льокаєм і служить у інженера Й. Пулавського, а до Галичини приїхав лічити ся на грудну недугу. Але коли ему представлено неоспоримі докази шпігунства, змінив свої зізнання і признав ся, що вправді він сам не стоїть у ніяких зносинах з російською охороною ані штабом, але его пан є в дуже близьких зносинах з військовими кругами і часто пересиджує в штабі. Як льокай

ходив часто з посилками до російського штабу. Коли вибирав ся до Галичини „на ліченє“, одержав від свого пана фотографічний апарат і порученє, щоби звернув увагу на мости на Сяні і перемискі укріпленя і если буде можна, відфотографував їх, за що пан обіцяв ему „кілька рублів“. Далше поліційне слідство виказало неправдивість тих зізнань, бо виявило ся, що інженера під таким назвиском нема в Варшаві і що ся адреса є тайною шпіонською адресою, під котрою краківські шпіони висилали свої дописи до російського генерального штабу. Слідство в справі Сокалюка тривало пів року і зібрало дуже компромітуючий его матеріал. Розправа відбула ся в присутності військових представників: штабового майора Вітмана і поручника Мішкєвича, котрі виказали, яким небезпечним шпіоном був обжалований.

По промові прокуратора Льоренца і оборонця д-ра Пайпера, видав трибунал присуд, яким засуджено Сокалюка на 13 місяців тяжкої в'язниці і видалене по відсидженю кари з границь Австрії.

— **За обиду релігії.** Перед тутешним карним судом відбула ся вчора тайна розправа проти столярського челядника Фр. Денті, обжалованого о се, що в робітні допустив ся злочину обиди релігії. Трибунал засудив Денту з углядненем лагодячих обставин, на чотири місяці в'язниці.

— **Невинно засуджений на в'язницю у Порт Артур.** Оноді випущено з в'язниці в Порт Артур (в півн. Амер.) Русина Йосифа Байка, який пересидів у ній невинно два місяці, за несповнену крадіж. Причиною сего засуду було незнанє Байком англійської мови. Два місяці тому украв Байкови его земляк, Павло Дворник 30 доларів. Коли поліція дізнала ся про се, ув'язнила Дворника. Хитрий Дворник випер ся крадіжки і заявив, що саме Байко украв у него гроші. Арештований Байко, не уміючи говорити по англійськи, не знав, що его обжаловують о крадежу своїх власних грошей і з тої причини его засуджено на 18 місяців в'язниці. Коли саме тепер справа вийшла на яву, судія казав его сейчас випустити. І так пересидів бідний Русин невинно два місяці у в'язниці, а причиною сєї сумної події було незнанє англійської мови.

— **Винахід алармового приладу** придав ся. Від довшого часу окрадав хтось магазин тутешної книгарні Альтенберґа. Щоби зловити злодія, уряджено при дверях магазину алармовий прилад, що дало дуже успішний вислід. По кількох днях заалармував сей прилад весь книгарняний персонал, котрий чим скорше поспішив до магазину і застав там якогось незнакомого гостя, котрий вилегітимовав ся, що є шляхтичем в роду і зове ся Влад. Телішевський.

— **Хто бере при купні купон Р. Т. П.,** спонукує купця до зложеня малої жертви на цілі Товариства.

— **Злодій від образів.** Перед судом присяжних в Відні ставав оноді Москаль, Павло Модров, котрий в 1908 р. украв з галерії образів гр. Габсбах в Відні образ Ван Дайка, на яким представлена дитяча голова. Злодія викрито аж по уливі 1 і пів року. Модрова, котрий був вже кілька разів караний за крадіж засудив суд на 2 і пів року тяжкої в'язниці і видалене з границь держави.

— **Катастрофа в Нью Йорку.** Около 5-тої години рано минушої неділі пукла в горішній часті Нью Йорку (на розі Вест Ендвенню і 97-ої улиці) головна водопроводна рура, а відтак рура, розпроваджуюча по домах сьвітляний газ. Наслідки сєї подвійної катастрофи були доволі сумні, бо газ запаморочив мало не на смерть 9 осіб, а вода затопила в одній стайні 17 коней. Крім того знищила вода кільканадцять автомобілів, які находили ся на складі в тім самім будинку, що й стайня. Ся стайня і той склад автомобілів були положені в сутеринах о кільканадцять стіп нижше уровені улиці. Девять запаморочених газом осіб з великою бідою привернено опять до життя. Мешканці сусідних домів: мужичини, жінки і діти мусіли довше як годину мерзнути на улицах, заки розійшов ся убийчий газ і заки поліція дозволила їм вернути без нараження їхнього житя до опущених помешкань.

— **Стріли на релігійній конференції.** З Александрова (катеринославска губернія) доносять: На конференції ортодоксїйних попів зі штундистами вистрілив якийсь чоловік кілька разів з револьвера. Настав пожар і за

гальне замішане. Учасники кинули ся в великим переполюсі до виходу, причім багато людей покалічили ся.

— **Прагматика для учителів середніх шкіл.** Міністер просвіти вніс вчера до парламенту начерк закона в справі управління службових відносин державних учителів середніх шкіл і низших наукових заведень (Lehrerdienstpragmatik). Засадничі норми предлоги є аналогічні з постановами о загальній прагматіці службовій з угляденням спеціальних властивостей учительського звання. Предлога управління службові права учителів середніх шкіл, як також низших наукових заведень, а іменом дійсних учителів із сталими поборами, директорів і управителів, далше тимчасових учителів з системізованими поборами, а вкінці суплентів і асистентів.

Дотеперішній обсяг діланя краєвих соймів лишає ся на далше застережений соймам.

Взагалі предлога не має на цілі властивого управління плати, фактично однак вводить таке управління для дійсних учителів в державних, середніх школах, школах навчальних, державних висших школах торговельних, для головних учителів в державних семінаріях, як також для учителів в IX. і висших рангах промислових шкіл, а то в сей спосіб, що ці категорії учителів зможуть на будуче досягнути не як доси найвищу плату 6.200 K, лише 6.400 K, отже найвищий ступень плати VII., зглядно перший ступень VI. ранг державних урядників, що має також значіння для учительських емеритур і їх родив. Матеріальне положення суплентів і асистентів поліпшить ся передовсім в наслідок сего, що їх ремунерації під певними умовами по двох чотирьох і шість-літній учительській праці підвищать ся кожним разом о 10 пр., і що ті асистенти і супленти, котрі не з власної вини не одержать часом фахового заняття, можуть в данім випадку одержати 1.200 K на рік на одержане.

Ціль предлоги, а іменом законне забезпечення відносин авансу учителів, є переведення в постанови о часовім авансі і іменованих суплентів (асистентів) тимчасовими учителями. В цілі часового авансу дефінітивні учителі відповідно до сего, чи їх перше дефінітивне іменоване наступило в IX, X. чи XI. ранзі, будуть поділені на три групи, з котрих перша побіч дійсних учителів середніх шкіл, обіймає також учителів рисунків, головних учителів в семінаріях, учителів державних промислових шкіл і кількох інших середніх заведень наукових. Учителі, що належать до сеї групи, мають відбти по 7 літ в IX і VIII. ранзі, щоб одержати побори VIII. рангі. До другої групи входять дефінітивні учителі руханки в середніх школах, учителі руханки і музики в середніх школах, учителі получених з тими заведеннями державних народних шкіл і шкіл вправ, вкінці кілька категорій учителів в промислових, наукових заведеннях. Учителі з сеї групи одержать по 7 літах побори IX. рангі. До третьої групи належать молодші учителі (Unterlehrer) в школах вправ, получених з державними семінаріями. Речинець авансу: 6 літ в XI. ранзі, 8 літ в X. ранзі.

Супленти (асистенти), если в групі, до котрої належать, одержать іменоване в XI. або X. ранзі, мусять ждати найвище 8 літ, а если належать до остаточної групи, найвище 4 роки, на свій аванс на тимчасового учителя.

Склад секцій і дисциплінарних комісій при кр. радах шкільних остає в рамках, признаних тим законом, застереженням правовому законодавству.

Введене в жите того закона має коштувати 990.000 K річно, проте введене го так як загальної урядничої і судейської прагматіки, залежить від ухвалення покриття.

— **Дитина зварилася.** Страшний випадок лущив ся огоді в селі Білогорці коло Львова, в хаті господаря Адамка. В хвилі, коли Адамкова вилвала до шафлика кипяток, бігала по хаті її 2-літня дочка, Марійка. Дитина зацікавлена бухаючою парою, підбігла під шафлик. Мати не замітила сего і вийшла з хати. Нараз дав ся чути з хати проразливий крик дитини, яка упала до киплячої води. Дитина була попарена на всім тілі, наслідком чого померла в страшних муках протягом доби. Жандармерія повідомила про випадок прокуратуру, яка вислала на місце судово-лікарську комісію. За занедбане надзору над

дитиною будуть родичі відповідати перед судом.

— **Виміна заняття.** Жителі гір в Передаруляній і в Тиролі в погоні за лекшою працею покидають свої жилища і переносять ся громадсько до міст, де наймають ся до послуги і по фабриках. Із 100 сільських громад в Передаруляній за останніх 80 літ 48 громад втратило тим чином по кількості людей в хосен міст.

— **Революція з причини цін їзди.** З Кінгстон (Ямайка) доносять: Невдоволенє населення ізза високих цін їзди міською залізницею довело минулої ночі до поважних заворушень. Товпа кинула ся на вязниці і покалічила губернатора і його адюнкта. Поліція ужила шабелі. Одного чоловіка убито, 31 покалічено, з тих одного тяжко. Вкінці удало ся привернути спокій.

— **Австрійські студенти в Німеччині.** Німецьке правительство видало дуже важний для австрійських студентів розпорядок, іменом, що австрійські піддані, що посідають відповідні кваліфікації, можуть здавати в Прусах перший правничий державний іспит. Є однак до сего розпорядку додаток, іменом, що видається ся се лише до австрійських підданих німецької народності.

— **Велика крадіж дорожочинностей в поїзді.** З Відня доносять: Ювілер з Парижа Альберт Леві, котрий вчера рано приїхав поспішним поїздом з Парижа, довів поліції, що в дорозі украв ему хтось жемчуги і дорожочинности вартости 250.000 фр. і готівку 3.800 фр. Дорожочинности сї мав в торбі в внутрішній кишень сурдута; торба була прикріплена ланцюшком безпеченства. Леві став в переділі сам оден. В Сальцбурзі вручив цловому урядникови замкнену торбу, а сей не отвираючи її навіть, виставив цлову декларацію на дорожочинности в ціні 250.000 фр. Аж в Відні замітив Леві крадіж. Підчас переслухання на поліції Леві наслідком подразнення уляг серцевим корчам.

— **Цінні розкопки.** З Солуня доносять: У стіп Олімпу, недалеко місцевини Катеріна відкрили селяни добре задержані останки величавої мармурової будівлі, котрої криша спочиває на прегарно різьблених колюмнах. Заряджено розслідування цих розкопок.

— **Хто уживає товарів з маркою Р. Т. П.,** починає ся до піднесення поваги Товариства і піднімає жертву фабриканта на рідну школу.

— **Рузвельт-Наполеон.** Здає ся, що борба о президентуру Зєднених американських Держав буде дуже пристрасною з причини кандидатури Рузвельта проти Тафта. По перший раз будуть взаємно поборювати ся два републиканські кандидати. Печать, ворожо настроєна для Рузвельта, порівнює его з Наполеоном по повороті з Ельби. Думають однак, що Рузвельт, як Наполеон буде мусів піти знова на прогнане.

— **Залізничний випадок.** Зі Станіславова доносять: Вчера о год. 4.30 рано товаровий поїзд ч. 395, віджаючи до стації в Галичі, наїхав на вози, що стояли на 5-ім шляху, наслідком чого 5 з них вискочили з шин і ушкодили ся. З залізничної прислуги лише машиніст легко покалічив ся.

— **Самоубийство.** Вчера о год. 8. вечером відобрав собі жите вистрілом з револьвера радник будівництва при намісництві Казимир Брудзевський. Самоубийства доконав в власнім мешканні при ул. Кохановського ч. 42. Причини самоубийства незвісна; на оставленій картці пише лише, що відбрав собі жите з власної волі, а причину хоче забрати з собою до гробу. Брудзевський був женатий, бездітний.

— **Засуд на смерть.** В Станіславові відбула ся дня 24. м. м. розправа проти 32-літньої селянки з Пасічної Пелагії Кушнірюк, обжалованої о скритоубийство свого мужа, щоб віддати ся за свого любовника. Мимо неоспоримих доказів, обжалована не признала ся до вини. Трибунал засудив її на шибеницю.

— **Смерть в водопаді Ніягари.** В наслідок сильних морозів замерзла ріка Ніягара понад водопадом Ніягари. Сим штучним ледовим мостом переходили сотки людей з Канади до Зєдин. Держав і навіворот. Недавно однак, коли сотки людей находило ся на сїм ледовім мості, почав він пукати і хитати ся. Перестрашені люди зачали чимскорше втікати в напрямі до Канади, лиш п-ні Стантон і її муж, що походили з Торонто, почали утікати в напрямі до Єдин. Держав. Однак на леді

назбирало ся вже стільки води, що перехід через него був неможливий. Тоді обоє почали бігти в напрямі до Канади. Несподівано п. Стантон посовгнула ся і упала а тоді прийшли їй з поміччю її муж і молодець Гікок. Они почали її провадити до берега, однак, коли були лише кільканайцять метрів віддалені від него, лід нагло заломив ся а вода понесла нещасливі жертви просто до водопаду, де они найшли страшну смерть. Сотки людей, що стояли на березі, були свідками сеї трагічної події.

— **Про зимовий сон у риб і трійло у жаб.** Відомо, що у численних звірят разом із обниженням вишньої температури життєві функції слабнуть, аж вкінці звіря попадає в стан подібний до летаргічного сну. Так перебувають зиму майже всі комахи, плазуни і гади, так зямає також багато четвероножних звірят, як борсук, або бурий медвідь. Також у риб заважає подібні явища, та не звісно було, чи зимовий сон риб є станом, що повторяє ся періодично та й чи належить его приписати вимну.

В однім із останніх зошитів „Wissenschaftliche Rundschau“ оголошує Італієць Фелікс Суніно свої старанні досліди з 12 коропами, що відносять ся до зимового сну риб. В сій цілі помістив він часті риб в місці, заосмотренім у воду пливучу з постійною температурою, а решту звірят полишив в саджавці, що була виставлена на атмосферичні впливи у зимових місяцях. І отсе коропи, держані в температурі около 14° степенів відживлялись знаменито і значно прибирали на вазі. Протівно коропи лишені в саджавці приймали нормально поживу лише в температурі вишій понад 7° степенів. В нижшій температурі відживлюване степеневе уставало, а вага звірят поменшувала ся.

Аж коли температура підносила ся, вертали риби до нормального стану. Замітно, що риби без поживи при + 14° тратили на вазі о много скорше, ніж сї, що находили ся в нижшій температурі. Сї досвіди промовляли би за тим, що зимовий сон у звірят має свою безпосередню причину в обниженю температурі.

Що жаби належать до трійлих звірят, про се здаєть розказують народні перекази і забубони. В останніх часах однак показало ся, що сї забубони мають своє оправдане в здоровім самозбережнім інстинкті люду, бож дійсно навіть наші на вигляд невинні плазуни виділяють за посередництвом своєї шкіри твориво, що на звірячі організми ділає трійливо. Пересвідчили ся про се німецькі фізіологи, а почин до їх досвідів в сїм напрямі дали два індійські стріли, привезені в Колумбії. Вістря цих стріл були владжені з кільців одної пальми і затроєні вогкими творивами із шкіри малої американської жабки. Ідь сего творива ділає головню на осередну нервову систему. Коли звичайну європейську водну жабу піддати діланню електричної струї, її шкіра виділяє плин, що рівнож ділає трійливо. Миши приміром майже сейчас гинули по встрикненню творива тих жаб, серед параліжу задніх кінчин і сильних корчів. Стверджено рівнож, що твориво, яке постійно находить ся в шкірних железах жаб, є для неї рівнож трійним.

— **Жертви готівкою** не звільняють нікого від обовязку жадання купонів Р. Т. П. і уживання товарів з маркою Р. Т. П.

Оповідки.

— **Репертуар руского театру у Львові.** (Саля „Гвізди“, ул. Францішканська 7. Початок о год. 7. вечером).

В суботу дня 2. марца с. р. третій раз: „Роксоляна“ опера в 3 діях з прольогом Д Січинського.

В неділю 3. марца с. р. о годині 3-ій по полудні по зниженнях цїнах „Ой не ходи Грицю“, вечером о 7½, послїдна вистава: „Жага“ образ зі співами і танцями в 5 діях М. Черняхівської-Старицької.

— **Співацїе тов-о артистів нашого театру „Теорбан“** при ласкавій співчасті Вп. Паї Фільомени Лопатинської, дир. Стадникової, Бірецької, Перфецького і Академічного хору „Бандурист“ уладжує в понеділок дня 4-го марца в салі „Народного Дому“ у Львові артистичний концерт під батуютою п. Осипа Мартиновича, з отсею програмою: 1) „Чогож мені тяжко“ д-ра М. Волошина (хор). 2) Деклямація, дир. Стадникова. 3) „Та не дай Господи“ Воробкевича (хор). 4) „Люблю дивитись“ (дует), Балевич. Маслюк. 5) Сопранове сольо, п-ні Лопатинська. 6) „Закувала“ Ніщинського (хор). 7) Скрипкове сольо, п. Перфецький. 8) „Ой гук!“ Лисенка (хор). 9) „Ой чогож ти почорніло (сольо барит.), Мартинович. 10) „З Окрушків“ Ніжанковський (хор). — Цїни місць: Крісло I-рядне 3 K, II-р. 2 K, III-р. 1.50 K, партер 1 K, для пп. студентів і війська 60 с. — Балькон 1 K. — Початок точно о год. 8. вечером. Білети скорше набувати можна в книгарні ім. Шевченка, Ринок ч. 10, а в день концерту при касі о год. 6. вечером. Часть доходу призначена на „Рідну Школу“.

— **З залізничі.** В „Газеті Львівській“ оголошує п. к. Дирекція залізниць держ. у Львові offertову розправу на доставу і монтованє залізної конструкції мостової в км. 74.747 шляху Хирів-Стрий. Offerти належить вносити найдалше до 4. марца 1912. до 12. години. Загальні і потрібні услїва дістави можна або переглянути у відділі для будови залізниць будинку п. к. Дирекції залізниць держ., де можна дістати також формулярі на offerти.

Посмертні оповістки.

— **Стефан Лисак,** богослов III. року, помер дня 27. лютого с. р. в Угвові на грудну недугу. Смерть 25-літнього молодця, горячого патриота Українця, надія убогих родичів міцна є великою втратою і для родичів і для цілої суспільности. В. е. п.!

Телеграми

з дня 1. марца.

Відень. Вчера відбуло ся засіданє підкомітета парламентарної урядничої комісії, вибраної для нарад над справою службової прагматіки. На се засіданє прибув також міністер скарбу Залеский, міністер внутрішних справ Гайнольд і кількох висших урядників міністеріальних як представників правительства. Народи тривали до вечера. Предсїдник бар. Ельверт критикував становище правительства, котре зовсім відорно заховує ся супроти домагань зголошених комісією. Мін. внутрішних справ бар. Гайнольд оправдував становище правительства, обговорюючи поодинокі домаганя комісії і заявив, що в справі субординації і дисципліни, правительстве остане на дотеперішнім становищі, а всілякі ухвали комісії, що відносять ся до тих справ, не будуть переведені. Зате правительстве готове є углянути деякі матеріальні домаганя.

Над сею заявою міністра виявила ся довша розправа. Більшість бесїдників виступила остро проти становища правительства, котре в справах меншої ваги робить дрібні уступки, а в в справах важніших займає прямо неприязне становище. Вчерашнє засіданє ухвалено признати довірчним. З сеї причини не предложать ся на разі палаті послів звіту комісії в справі службової прагматіки.

Царгород. (ГКБ). Міністерія війни доносить, що італійський кружляк острілював дня 26. м. м. Єлзатин коло Гомс і старав ся висадити на сушу війська, стрінув ся однак з турецьким опором.

Білийсток. Пет. аген. доносить: Комісар поліції за звущане над селянином, котрий потім з того помер, дістав тижденє арешту.

Берлін. Німецькі гірники ухвалили застрайкувати, если вибухне загальний страйк вуглярів в Англії.

Петербург. (Пет. Аг. тел.). Російська дипломатія виступила з предлогою, утворити окрему міжнародну комісію в цілі провірення діланя італійської фльоти на Середземнім морі. Петербурські дипломати не признають бомбардованя Байруту і узнають видаленє Італійців з Туреччини в таких умовинах оправданим.

В справі убитя кількох Росіян в Байруті російська амбасада веде слідство, щоб провірити, чи їх убито підчас бомбардованя міста, чи потім убилі їх товпа.

Надіслане.

(За сю рубрику Редакція не відповідає).

Адвокат краєвий

Радник Др. Макс Левицкий мешкає тепер у Львові ул. Валога ч. 23.

Др. Володимир Гериневич.

Нариси до землерис угорської України.

(Дальше).

Понад лісом у горах розложились буйні сіножати, звані полонинами. В таких висотах, де они є, деревина рости не може, а се задля студени, якої навіть звикла до зимна смерека стерпіти не годна.

У наших горах живе деревина до висоти 1500 а найвище до 1600 метрів. Понад сею висотою є для неї підсоне невиносиме, убийче; ростуть понад сею границею дерева, але они скарловатілі, не доходять дуже високо. Тут місце для буйної трави, що годує тисячі волів та овець; на полонинах або на краю ліса ростуть: каменка (гогоца), яфини, малини, драпаки та суниці. З дерев задля зимна нічо, хіба на краю леліч та бідна кедрина. Випас худоби в тих сторонах, се одинокий спосіб заріковання нашого верховинця.

На тих просторах полонинах, далеко від своїх і хати, перебуває він ціле літо, з кінцем його випасені воли жене на доли. Тут любує ся він величю природи, тут родить ся в його грудях та велика свобода, яку цінать він над житє. З полонини глядять він в нескінченість. Під ним розклало ся море зеленого ліса, а дальше немов у мраці видніють доли з пасмугами рік, що текуть у різних направах, та людські осаді — села та міста, що виглядають з тих висот малими — малесенькими...

Як дрібними є твори корони творива. Бо кудиж чоловікови до тих велитів гір, до тих могучих карбів землі, до тих найвеличнійших творів матери-природи. А над полонинами повисло голубе небо такої приятної голубої краси, якого на долах не побачити ніколи. Усе те, що засланило тобі синь неба

на низині остало під ногами полонини. Там глядів ти на небесний звід скрізь серпанок пари, диму та пороку; тут дотикаєш осідку зір прямо власними очима.

Серед тих висот спробуй, коли хочеш, глядїти на красу вимережаного зорями неба. Тутешний воздух не заслонить перед твоїм оком ні одніського гвіздка золотого, якими здають ся бути ті гарні, миготячі зіроньки.

Спробуй кинути оком з тих висот на небо! Почуєш силу і любов до Творця небес і землі, горїти меш невисказаною вдякою до Сего, що таку велич розкрив перед твоїми очима, що дав тобі нагоду оглядати себе у своїх творивах...

Як повисли над долами тумани пари, як під ногами усе злялось в одно одностайне море хмар, здавало ся мені, що полонина підняла ся в гору та повисла у воздуху, що стала між небом а землею. Кинувши зір на чистіське небо, уквітчане золотими цятками живих еств, здавало ся мені, що тут найгарнійше, що тут, здалека від гамору дня та стогону і плачу долин находить ся вибране місце думок, подиву і розради, що тут лише місце, де жити може думка свободним, своїм житєм, що тут велике: Святая Святых...

З такого місця нерадо сходиш у доли... Сходячи, здає ся тобі, що ідеши у пропасть, що думкою своєю не будеш міг свободно бути по нескінченім неба просторі, що не будеш міг так подивляти величі та краси, котрою надїлила світ добра та богата рука природи...

От серед якого настрою вихований наш верховинець... Яка то сила замилована до свободи бути мусить у душі і серцю так частого гостя полонини...

Хто виходить із місця Святая Святых, сей тайни єї укривати повинен в найглубшій закутній душі своєї...

Тому не дивуй ся, читачу, чому верховинець так скритий та маломовний. Природа

світлом для него, він більш не потребує нічого.

Випас худоби в горах, де урожайного поля, о скільки тут о урожайности можна говорити є дуже мало, се підстава верховинців. Тому скотарство цінать над все та оточують его своїм власним питомим обрядом. Так само як на долах окружає наш селянин обрядом своїм початок чи конець кісьби чи живив. День, в котрім виганяють наші Бойки чи Гуцули худобу на полонини, є для них днем святоточним.

День сей зве ся у них днем „Ходу полонинського“. Починає ся він менше - більше окол 15. червня тоді, коли у горах стопив ся весь сніг, а земля покрила ся буйною травною та пахучим зілем.

В тім дні зганяє ціле село худобу на громадську толоку. Випроваджує свою худобу кожда родина, ціла прибрана в святоточну одіж. За хвилину поступає уже похід плаями в полонини, серед пращання цілого села. За п'ять, шість або більшє годин, відводин до віддалі села є уже худоба на полонині. Пасє ся она не гуртом а окремо кождий єї рід: тут кози і вівці, там коні а де инде рогата худоба.

Пастухи забирають зі собою одіж на ціле літо, бо тут довго забавлять, а до села вернуть аж під оснь. Аби сорочка відповідала условинам житя пастухів, виварюють її в маслі. Пастух носить її весь час побуту на полонинах а скидає за поворотом до села. Такі сорочки, виварені в маслі є дуже практичні. Они є доброю охороною перед студєнню. Забирають зі собою також усю посудину, потрібну до молочного господарства та кухні. Беруть скіпці, кітли, де пражать молоко та варять кулешу, горці на молоко та бербєнці на бриндзєю.

В день худоба ходить гуртом та пасє ся все на свіжій траві. На ніч, задля безпечности заганяють до умисно на сєю ціль зробле-

них стай—загород, загороджєнних колами, або як тутешні верховинці називають воринєм.

В тих оборах ведуть пастухи молочне господарство. Доать вівці і корови а з молока роблять будзи і бриндзєю.

На чолі пастухів та господарем над господарством стоить старший, званий ватагом. Є се чоловік досвідний, звичайно довголітний пастух на полонинах, що над усім доглядає та приучує усього тих, котрі вперве прийшли тут з худобою. Під его оком находить ся увесь масток села. Дбає, аби виробити як найкрасні будзи та бриндзєю, бачне має око на цілість повіреної єму отари. На полонині о небезпєку не тяжко. Із ліса може вибічи медвідь та кинутись між отару, забрати ялівку, або нагло спустити ся з висот воздушних країн орел та ухопити вівцю.

Тому ватаг заряджує пастухами так, аби не наразити отари на шкоду. Установляє він варту, котра сидить цілу ніч в колибі і неначе зі стражниць чуває над тим, чи не зближує ся який непрошений гість до загороди. Колиби се піддаша, коло яких горить вогонь цілу ніч.

В стай—загороді находить ся ще салаш. Се є хата побудована з дерева. Тут веде ся молочне господарство.

Серед неї горить огонь ціле літо; тут варять пастухи страву, тут пражать та відгрівають молоко. Тут і гріє ся пастух, бо ночі дуже студєні, так, що лучає ся нераз, що серед літа на полонині упаде сніг.

Невідступним товаришем пастуха є вичарський пес, що вірно повинить свою службу на полонині.

(Дальше буде).

Д-ра Юл. Пелеша: *Geschichte der Union der ruthenischen Kirche mit Rom* — оба томи, в добрім стані є на продаж. Зголошеня приймає з чємности Редакция „Руслана“.

Конкурс

на дві посади дяків при катедральній церкві в Станіславові.

Оголошує ся конкурс на дві посади дяків при катедральній Церкві в Станіславові, речинець до зголошеня трєває до Цвітної Неділі т. є 31. марца с. р.

Услівя прийнятя: 1) Добрий, мелєодийний теноровий або баритоновий голос. 2) Точна знайомість церковного співу і ритуалу. 3) Рутиньована спосібність научування других як співу так також і церковного уставу. 4) Знанє нотного співу, научавня других і управи нотним хором. 5) Свідєцтво поведєня виставленє дотичним Урядом парохіальним.

Кандидати мають зголошєти ся особисто у пароху в котрий будь день, а то в цілі відспівання вечерні, утрєні і Служби Божої. — Если по пробі зїстане прийнятий кандидат, буде міг посаду обняти в Топинув Неділю т. є 14. цвітня 1912.

Поданя внесенє на письмі, не будуть у згляднені і на них не буде відєповідати ся.

Гр.-кат. Уряд парохіальний катедр. в Станіславові дня 27. лютня 1912.

о. Гордїєвский
парох.

Ол. Гєличанка.

Вражія з гороги.

Море. З одєських спогадів. Пароллаом з Одєси до Ялти. В Ялті та її околиці. З Києва. На Тарасовій могилі. З Кам'яця Подільського. Тівольські каскади. Перший вечір в Венеції. Сан-Ремо, Італійський карнавал. По Рівєрі. Вражія з Монака. Карнавал в Ніцці.

Дістати можна в друкарні Ів. Айхельбергєра, Львів Ринок ч. 10.

Нечувана!

ПРАКТИКА ПАРЦЕЛЯЦІЙНА коштом 20.000 К.

Ціна брошури після числа замовлень.
Замовлення: о. Попович, Городенка, п. Городенка. (5-8)

Товариство взаїмного кредиту
„Дністер“
у Львові, ул. Руска ч. 20.
Телефон ч. 788.

заснованє при Товаристві взаїмних обезпечєнь „Дністер“ в р. 1895 на підставі закона о стоваришенєях з р. 1873.

Одвічальність членів обмежена до подвійної висоти уділу.

Цілю Товариства є уділюванє кредиту своїм членам різними обезпечєним в „Дністрі“ від більшє літ.

Процєнти від виладок 4%, без потручєня податку рентового.

Виладки приймає і виплачує Каса Дирекції Товариства в годинах урядових, від 8. до 2. год. в полуднє.

Конто в Щадницькій почтовій ч. 35.527.

Конто жирове в банку австро-угор.

Виладки щадницькі К 3.468.296—

Уділи членські К 341.275—

Позички уділені К 3.916.577—

Канцєлярій Товариства отворєні перед полуднєм.

Першорядна ПИСАНЯ
ШКОЛА на
МАШИНИ
Жорберт Єрліх Львів, площа Смоляки 4.
Склад машин до писаня і америкєнських уладжєнь бюрових. (50)

Купуйте і палїть тільки паперці і тутки з маркою „ПРОСВІТА“

з продажі яких 5% іде на цілі Товариства „Просвіта“ а 2½% на „Рідну Школу“.

За перших двайцять місяців побрало Тов. „Просвіта“ титулом провізії 844 К 95 сот., а „Рідна Школа“ (за двайцять місяців) 198 К 15 сот. — разом на просвітні цілі прибуло 1043 К 10 сот.

Обовязком членів „Просвіти“ є уважати на те, аби в трафіках і крамницях Товариства були тутки і паперці „Просвіта“.

З більшими замовленнями належить звертати ся до головного складу на адресу: М. ТРАМЕР, Львів, ул. Кохановського ч. 11.

Курці, уживайте тільки туток і паперців „ПРОСВІТА“!

Розклад їзди залізниць у Львові.

Відїзд з Головного двірця до:

Приїзд на Головний дворець з:

рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі		рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
3:40	8:22*	2:45*	7:00*	11:11*	Кол. ова	5:50	9:00*	—	5:48	9:50
—	8:45	6:05	7:30	12:35*	Кол. ова	7:30	10:15	1:30*	8:25*	2:22*
—	—	5:46	—	—	Мшані	—	—	—	7:15	—
—	—	5:50	—	—	Ряше а	—	—	1:10	5:40	—
6:15	10:40	2:18*	8:46	11:13	Підволочиск	7:20	11:55	2:10*	—	10:30
—	—	2:35	8:38*	—	Красного	—	8:08*	—	10:10	—
6:00	9:15*	2:20*	—	10:48	Чернівців	8:05	—	2:05*	—	9:34
—	9:37	—	—	2:50*	Чернівців	—	—	5:52	6:26*	12:05
—	—	3:05	—	—	Станіславова	—	10:25	—	—	—
—	—	—	6:29	—	Колом. І	5:45	—	—	—	—
6:00	—	1:45	6:50	11:25	Стрия	7:28	11:40	3:45	—	11:00
7:30	—	1:45	6:50	—	Лавочного	7:28	11:40	4:25	—	11:00
6:35	9:05	3:40	—	10:40	Самбора	8:00	9:58	1:40	9:00	—
—	—	2:28	7:49	11:35*	Рави р. Брухович	7:33	—	1:26	8:00	—
6:06	7:22	—	—	11:35*	Брухович	—	—	—	—	—
8:20	—	—	—	6:00	Яворова, Янова	8:15	—	4:30	—	—
5:8	—	—	6:16	—	Підгайців	—	11:15	—	10:20	—
5:58	—	—	6:16	—	Винників	—	11:15	—	10:20	12:16*
7:50	—	2:50	—	—	Стоянова	—	10:04	—	6:30	—

Відїзд з Підзамча до:

Приїзд на Підзамчє з:

6:30	11:01	2:33	9:09	11:33	Підволочиск	7:01	11:3	1:55*	—	10:13
—	—	2:52	8:51*	—	Красного	—	7:49*	—	5:16	—
6:12	—	—	6:30	—	Підгайців	—	10:5*	—	8:52	—
6:12	—	1:30	6:30	10:40*	Винник	7:26	10:5	6:24	9:57	12:00*
8:12	—	—	5:38	—	Стоянова	9:42	—	6:11	9:47	—

Відїзд з Личакова до:

Приїзд на Личаків з:

6:31	—	—	6:51	—	Підгайців	—	10:36	—	9:36	—
6:31	—	1:49	6:51	—	Винник	7:08	10:36	6:06	9:36	11:43

* поспішній поїзд. поїзд поки що не їдить. Ї лише в неділі. К в суботи і неділі.